

පාරිසරික වශයෙන් හිතකර අන්දමට නව කර්මාන්තයක්, ක්‍රියාවලියක්, ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන්නේ කෙසේද?

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය මෙහෙයවන මූල ධර්මයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ මූලික නීතිය වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේද ජනතාවගේ යහපත පිණිස පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමත්, වැඩි දියුණු කිරීමත් රජයේ වගකීම විය යුතු බවත්, ජනතාවගේ යුතුකම විය යුතු බවත් සඳහන් වේ. එලෙසම පරිසරයේ විවිධ අංශ සම්බන්ධව වෙන වෙනම නීති සම්පාදනය වී ඇති අතර, අදාළ ආයතන විසින් ඒවා ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීය. (උදා : වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව, පලාත් පාලන ආයතන වැනි ආයතන)

එම්.එස්.ඩී. මුණසිංහ
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ
පරිසර දූෂණ පාලන අංශය
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසරය සංරක්ෂණය කිරීමට ආරක්ෂා කිරීමට කළමනාකරණය කිරීමට අනුකූලව සහ ඒ සඳහා මූලිකව මහ පෙත්වීමට ජාතික පාරිසරික ප්‍රමිතීන්/ උපමාන සහ නිර්ණායක ලබාදීමට අදාළ නීතිමය ආයතනනික ව්‍යුහයක් ස්ථාපිත කිරීමේ අරමුණින් යුතුව 1980 අංක 47 දරණ පාරිසරික පනත හඳුන්වාදී ඒ යටතේ 1981 වර්ෂයේදී මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ස්ථාපිත කරන ලදී.

සහ 2000.11.22 දිනැති අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාගතයුතු ක්‍රියාකාරකම් රැඳී "ලේඛණය සහ රැඳී" ලේඛණය ලෙස කොටස් දෙකකින් පරිසර විෂය භාර අමාත්‍යවරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. එම රැඳී" ලේඛණයේ මහා පරිමාණ දූෂකාරක කර්මාන්ත 80 ක් සඳහන් වන අතර, එම කර්මාන්ත සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් නිකුත් කරනුයේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් වන අතර, රැඳී" ලේඛණයේ මධ්‍යම හා සුළු පරිමාණ දූෂකාරක කර්මාන්ත 45 ක් සඳහන් අතර, ඒ සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමට අදාළ බලතල සහ පැමිණිලි සම්බන්ධව ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ නීතිමය කටයුතු කිරීමේ බලතල ද 2000 සැප්තැම්බර් 01 දින සිට දිවයින පුරා පලාත් පාලන ආයතන වලට, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් විමධ්‍යගත කර ඇත.

1. පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාදාමය සහ අරමුණ.(සංකීර්ණ වශයෙන්)

1980 අංක 47 දරණ ජාතික පාරිසරික පනතේ විධිවිධානයන්ට අනුකූලව 1990 ජූලි 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි මෙම බලපත්‍ර ක්‍රියාවලිය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. (මේ සම්බන්ධව විශේෂ විස්තරාත්මක ලිපියක් පසු කලාපයකින් ඉදිරිපත් කරනු ඇත).

ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය මගින් අනුමත කරන ලද කර්මාන්ත සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙහි එකඟතාවය ඇතිව ආයෝජන මණ්ඩලය මගින් සිදුකරනු ලබයි. එලෙසම වයඹ පලාතට අදාළ සියළුම පාරිසරික කටයුතු සඳහා වයඹ පලාත් සභාව මගින් පලාත් පරිසර අධිකාරියක් පිහිටුවා ඇත.

පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය යනු ජාතික පාරිසරික පනතේ සහ ඒ යටතේ සාදන ලද නියෝග වල විධිවිධාන වලට අනුව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් නියම කරන ප්‍රමිති, උපමාන, කොන්දේසි වලට යටත්ව පමණක් යම් පුද්ගලයකුට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් මගින් පරිසරයට අපද්‍රව්‍ය මුදා හැරීමේ බලය ලබාදෙන නිත්‍යානුකූල ලියවිල්ලකි. අවසර පත්‍රයකි. එමගින් පරිසරයට හානියක් වන ලෙස අපද්‍රව්‍ය මුදාහැරීම පාලනය වන අතර, එලෙස බලපත්‍රයක් නොමැතිව මෙන්ම බලපත්‍රයේ කොන්දේසි කඩකරමින් අපද්‍රව්‍ය මුදාහරින පුද්ගලයින්ට විරුද්ධව නීතිමය පියවර ගැනීමට හැකිවේ. මෙම සියළු ක්‍රියාකාරකම් වල මූලික අරමුණ පරිසර දූෂණය වැලැක්වීමයි.

2. ප්‍රධාන පරිසර දූෂණ ප්‍රභේද

අළුතින් ආරම්භ කිරීමට යෝජිත කර්මාන්තයක්/ ක්‍රියාකාරකමක් පාරිසරික වශයෙන් හිතකර අන්දමින් ආරම්භ කර පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධව විමර්ශණය කිරීමට ප්‍රථමයෙන් එම කර්මාන්තය/ ක්‍රියාකාරකම නිසා වන පරිසර දූෂණ ප්‍රභේද කෙටියෙන් හඳුනා ගැනීම වැදගත් වේ.

තවද 2000 අංක 53 දරණ ජාතික පාරිසරික සංශෝධන පනත යටතේ ප්‍රකාශිත අංක 1159/22

ජල දූෂණය, වායු ගෝලීය දූෂණය, ශබ්ද දූෂණය, ඝණ අපද්‍රව්‍ය සහ උපද්‍රව්‍යකාරී අපද්‍රව්‍ය නිසා වන දූෂණය ප්‍රධාන වේ.

2.1 ජල දූෂණය

මලපවාහන ජලය, යම් කාර්මික අපද්‍රව්‍යයක්, ද්‍රවමය, වායුමය, සණ්මය අපද්‍රව්‍යයක් ජලයට බැහැර කිරීම නිසා එම ජලයේ භෞතික, රසායනික, ජෛව විද්‍යාත්මක ගති ලක්ෂණ වෙනස්වීම, එනම්, එම ජලයේ ගුණාත්මක භාවය වෙනස්වීම මගින් මහජන සෞඛ්‍යයට, ආරක්ෂාවට අත්තරාදායක තත්වයක් උදාවීම ජල දූෂණය ලෙස සරලව හඳුන්වා දිය හැක.

ජල දූෂණයට හේතු කාරක වන කරුණු අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් කාර්මික නිෂ්පාදන අංශ, රබර් ආශ්‍රිත කර්මාන්ත, තෙල් වර්ග, රසායන ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කිරීම, රේදිපිළි නිෂ්පාදනය හා සේදීමේ කර්මාන්ත, ආහාර පාන සැකසීමේ කර්මාන්ත වැනි ස්ථානීය ක්‍රියාවලීන් ප්‍රමුඛ වේ.

එලෙසම වර්ෂා ජලය සමඟ යම් යම් දූෂණකාරක ජලයට එකතුවීම, ඉඩම් නිරාවරණය වූ විට සෝදා පාළුවට ලක්වීම, වැනි ස්ථානීය නොවන ප්‍රභවයන්ගෙන්ද ජල දූෂණය සිදුවේ. කාර්මික පරිසර දූෂණයට අදාලව ප්‍රතිකර්මයට භාජනය කළ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට අදාලව ප්‍රමිතින් වර්ග මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් දැනට හඳුන්වා දී ඇත.

අපජලය ප්‍රතිගහණය කරනු ලබන ජලය ප්‍රභවය හා විශේෂ කර්මාන්ත කීපයක් සඳහා මෙම අපජලය ධාරණ සීමා ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත.

2.2.1 වායුගෝලීය දූෂණය

ශාක චලට සත්වයන්ට, මනුෂ්‍ය වර්ගයාට, අපීචි වස්තූන් වලට අනිෂ්ඨ විපාක ඇති කරවන වාතයෙහි භෞතික, රසායනික හෝ ජෛව ලක්ෂණයන්ගේ වෙනස්වීමක් වායු ගෝලීය දූෂණය ලෙස සරලව හඳුන්වා දිය හැක. එලෙසම ප්‍රජාවගේ සෞඛ්‍යය; සුව පහසුව හෝ සුභ සාධනය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑම් කළහැකි යම් ද්‍රව්‍යයක්, සැලකිය යුතු බලපෑමක් කළහැකි සාන්ද්‍රණයකින්, ප්‍රමාණවත් කාලයක් පැවතීම, වායු දූෂණය ලෙස තවදුරටත් හඳුන්වා දිය හැක.

ගිනිකඳු පිපිරීම්, ලැවගිණි ආදී ස්වභාවික ක්‍රියාවලීන් හා සමානව කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘති නිසා සිදුවන පරිසර දූෂණය, රථවාහන දුම මගින්, කෘෂිනාශක භාවිතා වැනි මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් ද වායු ගෝලීය දූෂණයට බලපාන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් අතර වේ.

මෙහිදී බලපාන වායු දූෂක කාරක අතර, කාබන් මොනොක්සයිඩ් (CO) සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් (SO₂), නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් (NO₂) වාෂ්පශීලී කාබනික සංයෝජන (VOC) නයිට්‍රජන් ඔක්සයිඩ් (NO) අවලම්භිත අංශුමය ද්‍රව්‍ය (SPM) ආදිය ප්‍රධානත්වයේ ලා සැලකේ.

2.3 ශබ්ද දූෂණය

යම් පුද්ගලයෙකුට වෙහෙස දැනීමක්, කෝපාවිෂ්ට වීමක්, ඇසීම දුර්වලවීමක්, නිර්මාණ ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි බාධා ඇතිවන ආකාරයේ යම් ශබ්ද මට්ටමක් පැවතීම ශබ්ද දූෂණයක් ලෙස සාමාන්‍ය වශයෙන් හැඳින්විය හැක.

ශබ්ද මට්ටම මැනීමට භාවිතා කරන ඒකක ධෙසිබල් (dB) වන අතර අංක 924/12 සහ 1996.05.23 දිනැති සෝෂා පාලන ගැසට් නිවේදනය මගින් ශබ්ද දූෂණයට අදාල ප්‍රමිතින් සඳහන් කර ඇති අතර, කර්මාන්තයේ ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වාගෙන යන භූමියේ මායිම් වල පවත්වාගත යුතු උපරිම ශබ්ද මට්ටම මෙන්ම යම් ඉදිකිරීම් කටයුත්තකදී මායිම් වල පවත්වාගතයුතු ශබ්ද ප්‍රමිතින්ද හඳුන්වා දී ඇත.

යම් කර්මාන්තයක්/ ව්‍යාපෘතියක් නිසා මායිම් වල පවත්වාගතයුතු ශබ්ද මට්ටම, ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයක, නගර සහා හෝ මහ නගර සහා බල ප්‍රදේශයක, අනුමත කර්මාන්ත පුරයක නිශ්ශබ්ද කලාපයක ආදී වශයෙන් වන ප්‍රදේශයන් අනුව වර්ගීකරණය කර ඇත.

2.4 ඝණ අපද්‍රව්‍ය නිසා වන පරිසර දූෂණය

එදිනෙදා ක්‍රියාවලීන්ගෙන් ජනිත වන ඉවත දමනු ලබන එහි හිමිකරුට ආර්ථිකමය වශයෙන් යම් වටිනාකමක් නොමැති ඝණ ද්‍රව්‍ය නිසා වන පරිසර දූෂණය මෙයින් හැඳින්වේ. මෙවැනි ඝණ අපද්‍රව්‍ය ආර්ථිකමය වටිනාමක් නොමැති ද්‍රව්‍ය ලෙස මූලිකව හැඳින්වෙන නමුත් ඒවා නිසිලෙස කළමනාකරණය කළහොත් ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකිවේ. බොහෝමයක් ක්‍රියාකාරකම්/ ව්‍යාපෘතීන් වලින් ඝණ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වන අතර, වායු දූෂණය, ජල දූෂණය, සමාජීය ගැටළු සෞඛ්‍යමය ගැටළු ආදිය මෙම අපද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදි කළමනාකරණය නොකිරීමෙන් ඇතිවිය හැක. ඝණ අපද්‍රව්‍ය නිසිලෙස කළමනාකරණය නොකිරීම අනෙකුත් දූෂණ ප්‍රභේද වලට ද මූලික හේතුව වන අවස්ථා එමටය.

2.5 උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය නිසා ඇතිවන පරිසර දූෂණය

සමහර කර්මාන්ත වලින් ජනනය වන සෂ්‍ය අපද්‍රව්‍ය උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය (HAZARDOUS WASTE) ප්‍රභේදයට අයත්වේ. එවැනි උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය සමඟ බැහැර කිරීම මගින් තදබල පාරිසරික ගැටළු මතු විය හැක. මෙම අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට අදාළ වන නීති රෙගුලාසි 1996.05.23 දිනැති අංක 924/13 දිනැති අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති අතර, මෙම උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ සියළු තොරතුරු විස්තර බන්තරමුල ල මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙහි උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය ඒකකයෙන් ලබාගත හැක.

3. නව කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලි/ ව්‍යාපෘතීන් අනුමත කිරීමේදී, බලපත්‍ර ලබාදීමේදී පලාත් පාලන ආයතනයන්ගේ කාර්යභාරය (සංක්ෂිප්තව)

ජාතික පාරිසරික පනත සහ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථමයෙන් අප රටේ එක් එක් ප්‍රදේශයන්හි පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමේ සුවිශේෂී කාර්යභාරයේ විශාල කොටසක් පලාත් පාලන ආයතන විසින් ඉටුකරන ලදී. වර්තමානයේදී ද පලාත් පාලන ආයතන විසින් ඉටු කරනු ලබන ක්‍රියාදාමයන් සහ වගකීම් වැඩි කොටසක් දායක වනුයේ බල ප්‍රදේශයේ යහපත් පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සහ ආරක්ෂා කර ගැනීමටයි. එහිදී පලාත් පාලන ආයතන බල ප්‍රදේශයන්හි අළුතින් ආරම්භ කිරීමට යෝජනා කර්මාන්ත ව්‍යාපෘති සඳහා එම ස්ථානයන් පිළිබඳව පලාත් පාලන ආයතන නීති හා රෙගුලාසි වලට අනුකූල වන්නේද යන්න විමර්ශනයට භාජනය වේ. ඒ හා සමානව එයට අදාළ අනෙකුත් ආයතනයන්හි නිර්දේශ/ අනුමැතීන් ලබාගෙන (උදා සෞඛ්‍යමය නිර්දේශ, පාරිසරික නිර්දේශ, නාගරික සංවර්ධනයට අදාළ නිර්දේශ හා විද්‍යා සම්බන්ධ හා පනල් කැනීම් කාර්යාංශයේ අනුමැතිය/ බලපත්‍රය වැනි) එම නව කර්මාන්තයට/ ව්‍යාපෘතියට අදාළ ගොඩනැගිලි සැලසුම් අනුමත කිරීම සහ අනුකූලතා සහතිකය ලබාදීම පලාත් පාලන ආයතන මගින් සිදුකරනු ලැබේ.

දිවයිනේ ප්‍රාදේශීය පලාත් පාලන කළමනාකරණ ව්‍යුහයේ ප්‍රධාන බලාත්මක ආයතනය වන මෙවැනි පලාත් පාලන ආයතනයන්ගෙන්, ආරම්භ කිරීමට යෝජනා ව්‍යාපෘතිය/ කර්මාන්ත ක්‍රියාවලිය සඳහා මූලික අනුමැතිය ලබාගැනීම, ඒ සඳහා උනන්දුවන පුද්ගලයන්ගේ විශේෂ අවධානය යොමුවීම ඉතාමත් වැදගත් වේ.

4. පාරිසරික වශයෙන් හිතකර නව කර්මාන්තයක්/ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කිරීමේදී සැලකිය යුතු මූලික කරුණු

4.1 මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ වාර්තාව (INITIAL ENVIRONMENTAL EXAMINATION) සහ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් වාර්තාව (ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESTMENT)

ජාතික පාරිසරික පනතේ iv (ඇ) කොටසට අනුව ගැසට් පත්‍රයක් මගින් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති නියමිත ව්‍යාපෘතීන් සඳහා, එකී ව්‍යාපෘතීන් ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ඒ සඳහා පරිසර බලපෑම් ඇගයීමක් මගින් පාරිසරික අනුමැතිය ලබාගත යුතු වේ. මෙම මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ වාර්තාව හෝ පරිසර බලපෑම් ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය තුළින් එම ව්‍යාපෘතිය නිසා සිදුවිය හැකි පාරිසරික බලපෑම් හා පැන නැගිය හැකි ස්වභාවික/ සාමාජික ගැටළු පුරෝකථනය කර ඇගයීමකට ලක් කෙරෙන අතර, අහිතකර බලපෑම් අවම කරගනිමින්/ වලක්වාගනිමින් සහ හිතකර තත්ත්වයන් උපරිම කර, ව්‍යාපෘතිය ඵලදායී තත්ත්වයකින් ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදුකරනු ලැබේ.

1993 ජුනි 24 දිනැති අංක 772/22 අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් මෙම පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීමේ වාර්තාවක් ලබාගතයුතු, පාරිසරික වශයෙන් ඉතා සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇතිවිය හැකි මහා පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ප්‍රකාශයට පත්කර ලැයිස්තුගත කර ඇති අතර, ඒවා නියමිත ව්‍යාපෘති (PRESCRIBED PROJECT) යයි කියනු ලැබේ. මෙම අනුමැතිය ලබාගතයුතු ව්‍යාපෘති සඳහා අනුමැතිය ලබාගැනීම නීතිමය අවශ්‍යතාවයක් වන අතර, එමගින් ව්‍යාපෘතියෙහි ධනාත්මක භාවය වර්ධනය කරගත හැක.

- එම ව්‍යාපෘතීන් :
- 1. ව්‍යාපෘතියේ වර්ගය හා ප්‍රමාණය අනුව
  - 11. පිහිටීම අනුව, ප්‍රභේද දෙකකින් හඳුන්වා දී ඇත.

එලෙසම මෙම පරිසර බලපෑම් තක්සේරු වාර්තාවන් සම්බන්ධව අදාළ පරිපාලනමය ක්‍රියාවලීන් මෙහෙයනු ලබන රාජ්‍ය ආයතනයන් ව්‍යාපෘති අනුමත කරන ආයතන (PROJECT APPROVING AGENCIES) ලෙස හැඳින්වෙන අතර, එම ආයතන උක්ත ගැසට් නිවේදන මගින් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. විධිමත් අධ්‍යයනයක් සිදුකර අවසාන වශයෙන් කොන්දේසි සහිතව මෙම

ව්‍යාපෘති වාර්තාව අනුමත කිරීමෙන් පසු එම කොන්දේසි වලට අනුකූලව ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ආරම්භ කළහැක. මෙම පරිසර බලපෑම් ඇගයීමේ වාර්තාව සහ මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ වාර්තාව සම්බන්ධව සියළුම විස්තර තොරතුරු බන්තරමුල්ල මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙහි පරිසර බලපෑම් ඇගයීමේ ඒකකයෙන් ලබාගත හැක.

මේ අනුව අදාළ නව ව්‍යාපෘතිය මෙම ගැසට් නිවේදනය අනුව අනුමැතිය ලබාගතයුතු ව්‍යාපෘතියක්ද යන්න ප්‍රථමයෙන් විමසා බැලීම ඉතාමත් අත්‍යාවශ්‍ය කරුණකි.

4. 2 නැ) කර්මාන්තයක්/ ක්‍රියාවලියක්/ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් ලබාගත හැකි පාරිසරික නිර්දේශය

යම් කර්මාන්තයක් සඳහන් පාරිසරික නිර්දේශය ලබාගැනීම මගින් කර්මාන්තයක් / ව්‍යාපෘතියක් පවත්වාගෙන යාමේදී සිදුවිය හැකි පාරිසරික ගැටළු මනාව පාලනය කළහැකි අතර, ව්‍යාපෘති යෝජකට/ කර්මාන්තකරුට මුහුණ දීමට සිදුවන මහජන පැමිණිලි ආදිය වලක්වාගෙන නව ව්‍යාපෘතිය/ ක්‍රියාකාරකම්/ කර්මාන්තය ඉහල ඵලදායීතාවයක් සහිතව, අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙනයාමට හැකියාව ලැබේ. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය දැනට ලැබෙන පාරිසරික පැමිණිලි විශ්ලේෂණය කළවිට මෙවැනි පාරිසරික නිර්දේශයන් රහිතව යෝග්‍ය නොවන ස්ථානවල ආරම්භ කරන ලද කර්මාන්ත නිසා ලැබෙන පැමිණිලි ප්‍රතිශතය ඉහල අගයක් ගනී.

ගැසට් නිවේදනයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගතයුතු කර්මාන්ත ලේඛණ වල සඳහන් වන හෝ නොවන යම් කර්මාන්තයක් සඳහා පාරිසරික නිර්දේශ ලබාගැනීමට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට ඒ සඳහා විශේෂ අයදුම්පත්‍රය වන "පාරිසරික බලපෑම් හඳුනා ගැනීමේ ප්‍රශ්නාවලිය" මගින් අයදුම් කළහැක. අනතුරුව පරීක්ෂණ ගාස්තු ගෙවීම, ස්ථාන පරීක්ෂාව, වාර්තා සැකසීම ආදී පියවර කීපයකින් පසු යෝජිත කර්මාන්තය නිසා ඉදිරියේදී ඇතිවිය හැකි පාරිසරික ප්‍රශ්න අවම කරගැනීමට කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය හිමිකරුවන් පිළිපැදිය යුතු, කොන්දේසි සමූහයක් සමඟ පාරිසරික නිර්දේශය අදාළ පලාත් පාලන ආයතනයට ලබාදෙන අතර, එම ලිපියේ පිටපත් අයදුම්කරුටද, මේ ආ සම්බන්ධ අදාළ දෙපාර්තමේන්තු ආයතනයන් වෙතොත් එම ආයතනයන්ටද යොමු කරනු ලැබේ. එම යෝජිත ස්ථානය එම කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය

සඳහා පාරිසරික වශයෙන් නුසුදුසු නම් පාරිසරික නිර්දේශය ලබාදිය නොහැකි බව අදාළ හේතු සමඟ යෝජිත වෙත දන්වනු ලැබේ. එම යෝජිත කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අදාළ පලාත් පාලන ආයතනය අනුමැතිය ලබාදීමේදී, එම කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘති සම්බන්ධව ඉදිරියේදී ඇතිවිය හැකි පාරිසරික බලපෑම් පාරිසරික නිර්දේශය මගින් ආවරණය වන නිසා එය පලාත් පාලන ආයතනයට මහඟු පිටුවහලක් වේ.

එම පාරිසරික නිර්දේශයේ අඩංගු කොන්දේසි වලට අනුකූලව නිසි කටයුතු කිරීමෙන් ආරම්භ කිරීමට යෝජිත කර්මාන්තය/ ක්‍රියාකාරකම පවත්වාගෙන යාමේදී පසුකාලීනව සිදුවිය හැකි ජල දූෂණය, ශබ්ද දූෂණය වැනි පරිසර දූෂණ තත්ත්වයන් අවම කරගැනීම සඳහා ක්‍රමෝපායන් මූලික අවස්ථාවේදීම සැලසුම් කරගත හැකිවේ.

5. පාරිසරික නිර්දේශය ලබා ගැනීමේදී අවධානය යොමුවන විශේෂ කරුණු

5.1. ප්‍රදේශයේ කලාප සැලැස්මට අනුකූල බව

නව කර්මාන්තයක් ස්ථානගත කිරීමේදී ප්‍රදේශයේ පවතින කලාප සැලැස්මට අනුකූල වියයුතුයි. ඇතැම් පලාත් පාලන ආයතන සතුව නම් බල ප්‍රදේශයට අදාළ කලාප සැලසුම් ඇත. යෝජිත ස්ථානය එම කලාප සැලසුමට අනුකූල වීම වැදගත් භා අත්‍යාවශ්‍ය කරුණකි. අප දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශ සැලකිල්ලට ගත්කළ විවිධ අණපනත් වලට අනුකූලව පහත පරිදි කලාප ලෙස වෙන්කළ හැක. නව කර්මාන්ත සඳහා මෙම කලාප වර්ගීකරණය ද වැදගත් වේ.

ග්‍රාමීය නේවාසික ප්‍රදේශ, නාගරික නේවාසික ප්‍රදේශ, මිශ්‍ර නේවාසික ප්‍රදේශ, වාණිජ ව්‍යාපාර සහිත ප්‍රදේශ, ජලාශ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ, වෙරළාශ්‍රිත ප්‍රදේශ, පාරිසරික / ස්වභාවික, පුරාවිද්‍යාත්මක වශයෙන් සංවේදී ප්‍රදේශ/ කලාප, ජනයා විශේෂයෙන් පදිංචි කරවන ලද ප්‍රදේශ සහ ජනපද සහිත ප්‍රදේශ, සහ කාර්මික ජනපද ප්‍රදේශ / කලාප ආදී වශයෙන් ද යම් ප්‍රදේශයක් වර්ගීකරණය කළහැක. මෙවැනි ප්‍රදේශ වල කර්මාන්ත පිහිටුවීමේදී එම ප්‍රදේශ වල තත්ත්වය සංවේදී බව පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතුවේ.

5.1.1. නිශ්ශබ්ද ප්‍රදේශ / කලාප

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙහි අංක 924/12 සහ 1996.05.23 දිනැති සෞභා පාලන නියෝග ගැසට්

පත්‍රයට අනුව, අධිකරණයක, රෝහලක, මහජන පුස්තකාලයක, පාසලක, සත්වෝද්‍යානයක, පුජා භූමියක සහ විනෝද කටයුතු හෝ පාරිසරික කාර්ය සඳහා වෙන්කර ඇති ප්‍රදේශයක මායිමේ සිට මී. 100 දුරකින් ආවරණය වන ප්‍රදේශය අදහස් කෙරේ. මෙම දුර ප්‍රමාණය ගැන සැලකිලිමත්වීම නව කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලීන් යෝජනයන්ට ඉතා වැදගත් වේ.

විශේෂයෙන් ගබ්දා ජනනය වන කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලි ආරම්භ කිරීමේදී මෙම නිශ්ඛණ්ඩ කලාප තුළ එවැනි කර්මාන්ත ආරම්භ කිරීම පිළිබඳව විශ්ලේෂණයක් අවධානය යොමු කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

5.1.2 කාර්මික ජනපද / කලාප

කාර්මික ජනපද වල නව කර්මාන්ත පිහිටුවීමෙන් බොහෝ ගැටළු ප්‍රශ්න ඇති නොවන ලෙස පවත්වාගෙන යාමට හැකිවීම විශේෂයි. ඇතැම් කාර්මික ජනපද/කලාප පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීමක් කිරීමෙන් අනතුරුව පිහිටුවා ඇති නිසා එම ජනපද/කලාප වල කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘති පිහිටුවීමේදී නැවත පාරිසරික නිර්දේශය ලබා ගැනීම අවශ්‍ය නොවේ. එසේ නොවන අවස්ථා වලදී පාරිසරික නිර්දේශය එක් එක් කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලිය සඳහා වෙන වෙනම ලබාගැනීම සිදුකළ යුතුවේ. මෙවැනි කාර්මික ජනපද/ කලාප ගැන තොරතුරු / විස්තර ලබාගත හැකි ආයතනයන්ද මෙහිලා සඳහන් කිරීම වැදගත් වේ.

ආයතන

- I. ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය
- II. කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය
- III. කාර්මික සංවර්ධන මණ්ඩලය
- IV. පලාත් සභාව
- V. පලාත් පාලන ආයතනය
- VI. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

5.1.3 වන සංරක්ෂණ පනත, පාංශු සංරක්ෂණ පනත, වන සත්ව හා වෘක්ෂලතා ආඥාපනත, රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත, උද්භිද උද්‍යාන පනත, වෙරළ සංරක්ෂණ පනත, ගංවතුර පාලන ආඥා පනත, පුරා විද්‍යා ආඥා පනත වැනි (සියල්ලම සඳහන් නොවේ.) අනපනත් වලද විශේෂ කලාප සඳහන් වන අතර, එම කලාප ආසන්නයේ හෝ ඒ තුළ යෝජිත කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලීන් සඳහා එවැනි අදාල ආයතනයන්ගෙන් නිර්දේශ/ අනුමැතිය ලබාගැනීම වැදගත් හා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

5.2. ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂණ කලාපයක් නෙවත් ස්චාරක්ෂක කලාපයක් පවත්වාගෙන යාම. (BUFFER ZONE)

කර්මාන්ත ක්‍රියාකාරකම පිහිටි පරිශ්‍රය සහ කර්මාන්ත භූමියෙහි මායිම් අතර පවත්වාගෙන යා හැකි දුර ප්‍රමාණය ආරක්ෂණ කලාපය නම් වේ. මෙම ආරක්ෂණ කලාපය සඳහා අවශ්‍ය දුර ප්‍රමාණයන් කර්මාන්තයේ ස්වභාවය යෝජිත ස්ථානයේ පිහිටීම ස්වභාවය, සිදුවන පරිසර බලපෑම් වල ස්වභාවය වැනි කරුණු මත වෙනස් වේ. සාමාන්‍යයෙන් හැකි උපරිම දුර ප්‍රමාණයක ආරක්ෂණ කලාපයක් පවත්වා ගැනීම මගින් කර්මාන්තය නිසා ඇතිවන පරිසර දූෂණ ගැටළු, විශේෂයෙන් භූමිය අවට තේවාසිකයින්ට වන හිඟැර/ බාධක අවම කර ගැනීමට ඉටුහල් වේ. මෙම ආරක්ෂණ කලාපය, ප්‍රයෝජනවත් අනුපතර විහිදා වැඩෙන ශාක වර්ගයක්, එළවළු පළතුරු, කෙසෙල් වැනි විශාලත් හෝ මල් වගාවක් සඳහා භාවිතා කිරීමෙන් අමතර ආර්ථික ලාභයක්ද ලබාගත හැකිය. එවිට මෙය හරිත ආවරණ කලාපයක් (Green Belt) ලෙස හැඳින්වේ.

5.3 යෝජිත කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව විස්තරාත්මක පූර්ව අධ්‍යයනයක යෙදීම

යෝජිත කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය/ ක්‍රියාකාරකම ආරම්භ කර පවත්වාගෙන යාම නිසා ඉදිරි කාලයේදී සිදුවිය හැකි පරිසර දූෂණ තත්වයන් සහ මහජන විධාකාරී හිඟැරදායී තත්වයන් පිළිබඳව ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථමයෙන් විශේෂ පූර්ව අධ්‍යයනයක් කිරීම හා ඒවාට නිසි පිළියම් පිසදීම සොයා බැලීම වැදගත් වේ.

ඒ සඳහා පහත සඳහන් විශේෂ කරුණු හා තොරතුරු පිළිබඳ පූර්ව අධ්‍යයනයක් කිරීම ඉතා වැදගත්වේ.

එනම්, කර්මාන්තය නිසා ඇතිවිය හැකි දූෂණ තත්වයන් එනම් ජල දූෂණය, වායු දූෂණය, ගබ්දා දූෂණය වැනි දූෂණ තත්වයන් පිළිබඳ පූර්ව අධ්‍යයනයක් කිරීම, අමුද්‍රව්‍ය භාවිතය, නිම් භාණ්ඩ සහ අතුරු නිෂ්පාදන, භාවිතා කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ශක්ති ප්‍රභවය සහ විකල්ප බල ශක්ති ප්‍රභවයන්, භාවිත කරනු ලබන ජලය ප්‍රමාණය සහ මුදාහරිනු ලබන අපජල පරිමාව, යෝජිත ඉඩම, යෝජිත කර්මාන්තයේ ක්‍රියාවලීන් සහ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ප්‍රමාණවත්වේද යන වග, යෝජිත භූමිය අවට භූමි වල ස්වභාවය හා ඉඩම් භාවිත කර ඇති ආකාරය ආදී විශේෂ තොරතුරු පිළිබඳ පූර්ව අධ්‍යයනයක් කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

5.4 යෝජනා කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය සඳහා යෝජනා ඉඩම, එම කර්මාන්තයට අදාළ ක්‍රියාවලීන් සඳහා ප්‍රමාණවත්ද යනවග

යම් කර්මාන්තයක්/ ව්‍යාපෘතියක් පිහිටුවීමේදී ඒ හා සම්බන්ධ සියළු ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව අධ්‍යයනය නොකර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය, ගබඩා කිරීම, වෙළඳ පොළට යොමු කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් වලට අමතරව සමස්ත අවධානය යොමු කිරීම නිසා පසුකාලීනව ප්‍රශ්න උදාහරණ වශයෙන් අපජලය ජනනය වීම සහ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වීම වැනි අවස්ථාවන් වලදී අපජලය ප්‍රතිකර්ම පද්ධතියක්, සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිකර්ම ක්‍රියාකාරකමක්, වෙන් කිරීමක්, වැනි ක්‍රියාකාරකමක් සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩක් යොදාගැනීමට සිදුවේ. එබැවින් යෝජනා කර්මාන්තයට අදාළ භූමිය පිළිබඳව අවධානය යොමුකිරීමේදී කර්මාන්ත කටයුතු වලට අමතරව, පාරිසරික දූෂණය වැළැක්වීමට අදාළ ක්‍රියාකාරකම් ගැනීම, වාහන ගැසීරවීමට නිසි ඉඩකඩ, ඉදිරි විශාල කිරීම, පුළුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන ඉඩ වැනි කරුණු විශේෂයෙන් වැදගත් වේ.

5.5 යෝජනා කර්මාන්තයේ/ ව්‍යාපෘතියේ මැහැර කරන අපජලය පරිසර දූෂණයක් නොවන ලෙස මැහැර කිරීම

සාමාන්‍යයෙන් බොහෝ කර්මාන්ත වලින් ප්‍රතිකර්ම කළයුතු තරම් ප්‍රමාණයක් ඇති අපද්‍රව්‍ය පරිමාවක් ජනනය වේ. අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිකර්මයට භාජනය කර මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් හඳුන්වාදී ඇති ප්‍රතිමින් වලට අනුකූල වන ලෙස පිරිපහදු කළ යුතු වේ. පිරිපහදු නොකරන ලද අපද්‍රව්‍ය කර්මාන්ත භූමියෙන් ඉවතට බැහැර කිරීම, උරාගැනීමේ වලකට බැහැර කිරීම, බවුසරයක් උපකාරයෙන් රැගෙන ගොස් පාරිසරික වශයෙන් හිතකර නොවන ආකාරයට ජල මාර්ගයකට හෝ වෙනත් පාරිසරික සංවේදී ස්ථාන වලට බැහැර කිරීම සිදුකිරීම ජාතික පාරිසරික පනතේ දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදක් වේ. එබැවින් යෝජනා කර්මාන්තයෙහි මූලිකම අවධියේදී මේ පිළිබඳව විශේෂ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. අපජලය පිරිපහදු කර නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ/ කර්මාන්ත ක්‍රියාකාරකම් වල යම් පියවරවලදී නැවත භාවිතා කිරීම හෝ භූමිය තුළ ඇති වගාවකට යෙදීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් ඉතා වැදගත් වේ. එලෙසම කර්මාන්ත කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන ජල ප්‍රමාණය අඩුකර ගැනීමට “සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සංකල්පය” (CLEANER PRODUCTION TECHNOLOGY) වැනි විශේෂිත ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහිද මූලිකව අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් ය.

5.6 කර්මාන්ත ක්‍රියාවලිය/ ව්‍යාපෘතිය නිසා ජනිත වන සහ අපද්‍රව්‍ය නිෂ්පර්ද කළමනාකරණය

යෝජනා කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය නිසා ජනිත වන සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ජනිත වන ස්ථාන, යම් සහ අපද්‍රව්‍යයක් හෝ කොටසක් වෙනත් කර්මාන්තයක/ ව්‍යාපෘතියක, අමුද්‍රව්‍යයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිද යනවග, ජනිත වන සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ ක්‍රියාදාමය" බැහැර කරන අපද්‍රව්‍ය නිසා යම් ජල මාර්ගයක් ජලාශයක් හෝ භූගත ජලය දූෂණය වීමට ඇති හැකියාව, නැවත භාවිතා කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම, සහ අපද්‍රව්‍ය ජනනය වන ස්ථානයේදීම ප්‍රමාණය අඩුකර ගැනීමට අවධානය යොමුකිරීම සහ අපද්‍රව්‍ය භාවිතය සහ කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධව සියළුම සේවක/ සේවිකාවන් දැනුවත් කිරීම සහ පසු විපරම් කටයුතු සම්බන්ධව සොයා බැලීම යනාදී වශයෙන් වන ප්‍රධාන කරුණු පිළිබඳව ප්‍රථමයෙන් අවධානය යොමුකිරීම වැදගත් වේ.

ඇතැම් කර්මාන්ත වලින්/ ව්‍යාපෘති වලින් ජනිත වන සහ අපද්‍රව්‍ය තවත් නව කර්මාන්තයක/ ව්‍යාපෘතියක අමුද්‍රව්‍ය වියහැකි අවස්ථාවක එවැනි නව ව්‍යාපෘතියක් පවතින කර්මාන්තය ආසන්නව පිහිටුවීම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට ඉතාම පහසුය.

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධව 3R සංකල්පය වන, භාවිතය අවම කිරීම (REDUCE) නැවත භාවිතය (REUSE), ප්‍රතිචක්‍රීකරණය (RECYCLING) කෙරෙහිද විශේෂ අවධානය යොමුකිරීම ඉතා වැදගත් වේ. සහ අපද්‍රව්‍ය හෝ වෙනත් මොනසම අපද්‍රව්‍යයක්/ දියරයක් / වායු වර්ගයක් ජනිතවීම අඩුකිරීම යනු කර්මාන්තයේ එලදායීතාවය වැඩිවීමක් වන අතර, එය කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘතිය සඳහා මූල්‍යමය ලාභයකි. ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී වීමකි. මීට අදාළ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන තාක්ෂණය (CLEANER PRODUCTION TECHNOLOGY) කෙරෙහි අවධානය යොමුකිරීම නව කර්මාන්තයක/ ව්‍යාපෘතියක හිමිකරුවන්ගේ වගකීමකි.

5.7. යෝජනා කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලිය/ ව්‍යාපෘතිය නිසා ජනිත වන වායුමය අපද්‍රව්‍ය/ වායුගෝලීය මුදාහැරීම් අවම කිරීම හා වලක්වාලීමට අවධානය යොමුකිරීම

යෝජනා කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය නිසා ජනිත වන වායුමය අපද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රමාණයන්, විශාල වශයෙන් ජනනය වන ස්ථාන, සුළු වශයෙන් ජනනය වන ස්ථාන, එම වායුමය අපද්‍රව්‍ය නිසා වියහැකි

සෞඛ්‍යමය/ පාරිසරික බලපෑම, එම වායුගෝලීය මුදාහැරීම් අවම කිරීමට වලක්වාලීමට ගනු ලබන තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායයන්, එවැනි වායු ගෝලීය මුදාහැරීම් පාලනය කිරීමට/ අවම කිරීමට පනවා ඇති නීතිරීති විධිවිධාන පනත් ආදිය සහ ඒවාට අදාළ ආයතන පිළිබඳව, එවැනි තාක්ෂණික උපක්‍රම/ ක්‍රමෝපායයන් දේශීය වශයෙන් ලබාගත හැකිද, එවැනි ආයතන සහ පුද්ගලයින් කටරහුද යනාදී තොරතුරු පිළිබඳව පූර්ව අධ්‍යයනයක යෙදීම නව කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘති යෝජකයන් හට විශේෂ වේ.

කර්මාන්තයකින්/ ව්‍යාපෘතියකින් මොනම අන්දමේ වායුමය අපද්‍රව්‍යයක් විශාල ලෙස මුදාහැරීම කර්මාන්ත අමුද්‍රව්‍ය සඳහා යොදවන මුදල් අපතේ යාමකි. එබැවින් වායුගෝලීය මුදාහැරීම් අවම කිරීමට, වලක්වා ලීමට උනන්දුවම පාරිසරික ප්‍රතිලාභයක් මෙන්ම මූල්‍යමය ප්‍රතිලාභයකි. බොහෝ අවස්ථාවල දී කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘති වලින් ඇතිවන වායුගෝලීය මුදාහැරීම් නිසා ස්වකීය කර්මාන්තයෙහි සේවකයන්ට මෙන්ම අයිතිකරුවන්ටද ජීවිතාකාරී තත්ත්වයක් සහ සෞඛ්‍යමය බලපෑම ඇතිවීමට ඉඩකඩ ඇති නිසා යෝජකයින් මේ පිළිබඳව පූර්ව අවධානය යොමු කළ යුතුය.

5.8. යෝජිත කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලිය/ ව්‍යාපෘතිය හිසා ජනිත වන ශබ්දය දුප්පාය සහ එය වලක්වාලීමට අවධානය යොමු කිරීම

යෝජිත කර්මාන්තය/ ව්‍යාපෘතිය නිසා ශබ්දය ජනිත වන ප්‍රභවයන්/ ක්‍රියාවලීන්, සුළු සහ විශාල ශබ්දයක් ජනිත වන ප්‍රභවයන්, එවැනි ශබ්ද බාහිර පරිසරයට නිකුත් වීම නිසා වියහැකි සෞඛ්‍යමය/ පාරිසරික බලපෑම, එවැනි ශබ්ද ජනනය වීම වැළැක්වා ගැනීමට අවම කරගැනීමට උපයෝගී කරගත හැකි තාක්ෂණික ක්‍රමෝපායයන්, ශබ්ද දූෂණය පාලනය කිරීමට/ අවම කිරීමට පනවා ඇති නීතිරීති අත්පනත් විධිවිධාන, එවැනි දේ හා සම්බන්ධ ආයතන, ශබ්දය මැනීමට අදාළ ක්‍රියාමාර්ග, අධික ශබ්දය පාලනය කර ගැනීමට තාක්ෂණික උපදෙස් ගනු ලබන ආදිය පිළිබඳව නිසි අවධානය යොමුකිරීම නව කර්මාන්ත යෝජකයන්ට ඉතා වැදගත් වේ.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් පනවා ඇති ශබ්ද ප්‍රමිතීන්ට එනම් සෞඛ්‍ය පාලන නියෝග වලට අනුව පවත්වාගතයුතු ශබ්ද මට්ටම නිසම කර ඇත. එම ශබ්ද මට්ටම් ප්‍රාදේශීය සභා, නගර සභා මහ නගර සභා, අනුමත කළ කර්මාන්ත පුරයක් ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් පිහිටුවන ලද අපනයන

වෙළඳ කලාපයක් වශයෙන් වන කලාප / ප්‍රදේශ අනුව වෙනස් වේ. මෙම සෞඛ්‍ය පාලන නියෝග වල යම් කර්මාන්තයක/ ව්‍යාපෘතියක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුකරන අවස්ථාවන්හිදී පවත්වාගත යුතු ශබ්ද මට්ටම් සහ කාලය පවා සඳහන් කර ඇත.

6. නව කර්මාන්ත/ ක්‍රියාවලි/ ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමේදී පූර්ව අවධානය යොමුවිය යුතු වෙනත් විශේෂිත කරුණු

- ගිනි ආරක්ෂණ කටයුතු පිළිබඳ, ගිනි නිවීම උපකරණ, අදාළ පොම්ප වැනි උපකරණ, සේවකයන් හට ගිනි නිවාරණ උපකරණ සහ භාවිත කිරීම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම හා පුහුණුව ලබාදීම.
- ගිනි තක් ඇතිවීම, විශාල වායු කාන්දුවීමක්, යම් උපකරණයක/ වැඩියක හදිසි පිපිරීමක් වැනි හදිසි අනතුරකදී අනුගමනය කළයුතු ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව සේවකයින් දැනුවත් කිරීම හා පුහුණු කිරීම.
- සෞඛ්‍ය සෞඛ්‍ය/ ආරක්ෂාව සම්බන්ධව අදාළ නීතිරීති අනුපාත සම්බන්ධ දැනුවත්වීම සහ ඒ අනුව නිසි කටයුතු කිරීම, සේවකයන්ගේ ආරක්ෂිත උපකරණ, නිලඇඳුම් ආදී දේ ලබාදීම. එවා භාවිතය පිළිබඳව ඔවුන් දැනුවත් කිරීම.
- විකල්ප බලශක්ති ප්‍රභවය ලෙස විදුලි ජනක (GENERATOR) භාවිතා කිරීමේදී ශබ්ද රෝධක විදුලි ජනක භාවිතයට උනන්දුවීම, අවම පිහිටි නිවාස වලට හැකි තරම් දුරින් පිහිටුවීම, ජනක යන්ත්‍රයට අදාළ වායුගෝලීය මුදාහැරීම් නිසා අවම පරිසරයට/ නිවාසීයන්ට අහිතකර බලපෑම් නොවන ලෙස කටයුතු කිරීම.
- අපජලය ප්‍රතිකර්ම පද්ධතියක්, වායු ගෝලීය මුදාහැරීම් පාලනය කිරීම වැනි පරිසර දූෂණය අවම කිරීමේ යම් පද්ධතියක් පිහිටුවීමේදී එය කර්මාන්තයට/ ව්‍යාපෘතියට ඉතා ආසන්නවම පිහිටුවීමට සැලසුම් කිරීම වැදගත් වන අතර, එමගින් ඒ පිළිබඳ තීරණය ප්‍රවේශමයක් සිදුකළ හැකිවනු ඇත. මේ සියළු කටයුතු මුද්‍රිතව අධ්‍යයනය කර එම ප්‍රධාන අවලංගතාවයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ සහිත භූමියක් තෝරාගැනීම.
- ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුකරන කාලය තුළ එම කටයුතු නිසා විශේෂයෙන් අවට උදාහැරිලි වලට, නිවාස වලට, නිවාසීයන්ට අහිතකර බලපෑම/ හිරිහැර/ හානි ඇති නොවීමට හෝ එවැනි දෑ අවම කිරීමට නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.

- නව කර්මාන්ත/ ව්‍යාපෘති ආරම්භ කිරීමේදී, නේවාසික ප්‍රදේශ වල මෙන්ම නේවාසික ප්‍රදේශ වලට ආසන්නව හෝ පිහිටි භූමියක් තෝරා නොගැනීමට අවධානය යොමුකිරීම වැදගත් වන අතර, හැකි තරම් කර්මාන්ත පුරවල/ කලාපවල, භූමියක් තෝරා ගැනීම මගින් කර්මාන්තය පවත්වාගෙන යාමේදී ඇතිවන පසුකාලීන ප්‍රශ්න හා ගැටළු අවම කරගත හැක.
- යම් භූමියක කර්මාන්තයක්/ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කළ පසුව එම භූමියේ සහ අවට ප්‍රදේශයේ පෙර පැවති දර්ශනීය අලංකාරභාවයට හානියක් නොවන පරිදි අවශ්‍ය කටයුතු කිරීම හා දර්ශනීය තත්වය වැඩිදියුණු කිරීම.
- යෝජනා භූමියේ භූගෝලීය පිහිටීම නිසා අවට පරිසරයට නිවාස වලට නිවැසියන්ට සිදුවිය හැකි බලපෑම් වලක්වාලීමට අවධානය යොමු කිරීම.
- යෝජනා කර්මාන්තය, කර්මාන්ත කලාපයක/ පුරයක ස්ථාන ගතකළ ද එම ස්ථානය අවට පිහිටි අනෙකුත් කර්මාන්තශාලා වලට ඇතිවන පාරිසරික බලපෑම් වලක්වාලීමට අවධානය යොමු කිරීම.
- කර්මාන්තයට අදාල ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සහ පසුකාලීනව යන්ත්‍ර සූත්‍ර ක්‍රියාකරවීමේදී, බර වාහන හැසිරවීමේදී ඇතිවන කම්පනය නිසා අවට නිවාස වලට, ගොඩනැගිලි වලට, දේපල වලට වන බලපෑම්. යම් අවස්ථාවක කම්පනය පිළිබඳව ගැටළු සහගත තත්වයන් ඇතිවන අවස්ථා වලදී එය මැනීම කර, භානිදායක මට්ටමට අඩුවෙන් කම්පනය ඇතිවීමට අවශ්‍ය නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
- එක එක කර්මාන්තය සඳහා ජල අවශ්‍යතාවය විවිධ වේ. යෝජනා කර්මාන්තය සඳහා ජල අවශ්‍යතාවය සපුරා ගන්නේ කෙසේද යන්න සහ භූගත ජල මට්ටම කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් කවරේද යනවග.
- යෝජනා භූමියට අදාල සංවර්ධන වැඩ කටයුතු සිදු කිරීමේදී අනවශ්‍ය ලෙස එළිපේහෙලි නොකිරීම සහ අදාල ඉඩම පවතින පරිසරයේ ශාක/ සත්ව පැවැත්මට ස්වභාවික සෞන්දර්යට අහිමි බලපෑම් නොකිරීම.
- යෝජනා කර්මාන්තයට/ ව්‍යාපෘතියට අදාල රසායනික ද්‍රව්‍ය අමුද්‍රව්‍ය අතුරු නිෂ්පාදන ආදී ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීමේදී සහ ඒවා ප්‍රවාහනය කටයුතු වලදී පාරිසරික බලපෑම් වලක්වා ගැනීම.
- භූමියට පනින වන වැසි ජලය යාබද ඉඩම් වලට බැසයාම නිසා ඇතිවිය හැකි ජලාපවාහන ගැටළු මෙන්ම ගහස්ඵමය අපදියර පරිසරයට

මුදාහැරීමෙන් වන ගැටළු පිළිබඳ විශේෂ අවධානය.

- වෙළඳ බලපත්‍රය, පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර සහ අදාල අනෙකුත් සියළුම ආයතන වල බලපත්‍ර/ නිර්දේශ ලබාගෙන පවත්වාගෙන යන යම් කර්මාන්තයක/ ව්‍යාපෘතියක පුළුල් කිරීමක්, ඊළඟ අදියරට යාමේදී අළුතෙන් නැවත යන්ත්‍ර සූත්‍ර පිහිටුවීමේදී, නිෂ්පාදන ධාරිතාවය වැඩි කිරීමේදී නැවත මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියට දන්වා අදාල පාරිසරික නිර්දේශ ලබාගැනීම.

7. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියෙහි සහ පාරිසරික විෂය පථයට අදාල කටයුතු වල නියැලෙන අංශ සහ ආයතන කීපයක නම්/ ලිපිනයන්

- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- ✦ අධ්‍යක්ෂ
පරිසර දූෂණ පාලන අංශය,
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ඩෙන්සිල් කොබ්බෑකඩුව
මාවත, බත්තරමුල්ල
  - ✦ අධ්‍යක්ෂ
උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය සහ සහ අපද්‍රව්‍ය ඒකකය
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ඩෙන්සිල් කොබ්බෑකඩුව
මාවත, බත්තරමුල්ල
  - ✦ අධ්‍යක්ෂ
රසායනාගාරය
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ඩෙන්සිල් කොබ්බෑකඩුව
මාවත, බත්තරමුල්ල
  - ✦ අධ්‍යක්ෂ
බස්නාහිර පලාත් කාර්යාලය
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ඩෙන්සිල් කොබ්බෑකඩුව
මාවත, බත්තරමුල්ල
  - ✦ අධ්‍යක්ෂිකා
පරිසර බලපෑම් ඇගයීම් ඒකකය
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, ඩෙන්සිල් කොබ්බෑකඩුව
මාවත, බත්තරමුල්ල.
පොදු දුරකථන අංක : 0112867262,
0112872278, 0112872415

වෙනත් ආයතන

- ✦ අධ්‍යක්ෂ - වයඹ පලාත් පරිසර අධිකාරිය,
මාලිගාව, කුරුණෑගල
- ✦ භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශය, නො : 04,
සේනානායක ගොඩනැගිල්ල, ගාලුපාර, දෙහිවල
- ✦ අධ්‍යක්ෂිකා - පරිසර කළමනාකරණ අංශය,
ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය, බටහිර කුටුම්භ,
6 වන මහල, ලෝක වෙළඳ මධ්‍යස්ථානය,
කොලඹ 01
- ✦ අධ්‍යක්ෂ - ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන
මධ්‍යස්ථානය, (Cleaner Production Center),
අංක 4, වාල්ස් මග, 5 පටුමග හරහා,
කොළඹ 03